

ὅμως οἱ Φοίνικες ὀρμήσαντες ἐπεχείρησαν νὰ συλλάβωσι τὰς γυναῖκας, ὧν αἱ μὲν πλείους διέφυγον τὸν κίνδυνον ἢ δὲ Ἴω καὶ ἄλλαι τινὲς συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν ἀρπάγων, οἵτινες ἐπιβιβάσαντες εἰς τὴν ναῦν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Τὸ δὲ ἔτι δεινότερον, οἱ ἔποικοι διεπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους ἐν τε τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ἐν τῇ ἐκτὸς τοῦ Ἰσθμοῦ Ἑλλάδι. Αἱ ἀφορμαὶ τῶν διενέξεων τούτων εἶναι εὐεξήγητοι. Οἱ ἔποικοι ἀνῆκον εἰς δύο διαφόρους φυλάς· αἱ θρησκευτικαὶ αὐτῶν δοξασαὶ ἀνέβλυσαν μὲν ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς ἀλλὰ τροπολογηθεῖσαι παρ' ἑκατέρω ἀπέβησαν ἐν πολλοῖς ἐντελῶς ἀνόμοιαι· διακεκριμένος δὲ ἤδη ὁ πολιτισμὸς αὐτῶν καὶ τὰ συμφέροντα ἀντίθετα. Παρὰ τοῖς Ἕλλησι κοινὴ ὑπῆρχε πεποιθήσις ὅτι ἡγεμὼν τῆς Κρήτης, ὑπὸ τῶν παραδόσεων Μίνως καλούμενος, «παλαιάτος ὧν ἀκοῆ ἴσμεν, ναυτικὸν ἐκτήσαντο καὶ τῆς νῦν ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλείστον ἐκράτησε, καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἠρξέ τε καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο». Ὁ Θουκυδίδης ἰδίως ὑποδεικνύει ὅτι τὴν κρητικὴν ταύτην θαλασσοκρατίαν ἀπαραίτητον κατέστησεν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ περισταλῇ ἡ δεινὴ πειρατεία, ἡ τότε καταλυμαινομένη ἅπαντα τὰ παράλια καὶ ἀπάσας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Περὶ τῶν γεγονότων τούτων οὐδεμίαν μὲν ἔχομεν σύγχρονον μαρτυρίαν οὐδ' εἰς αὐτὰς δὲ τὸς παρ' Ὀμήρῳ σχετικῶς πολὺ ἀρχαιοτάτας παραδόσεις εὐρίσκομεν νύξιν τινά, διότι αἱ ὁμηρικαὶ ῥήσεις, εἰ καὶ λέγουσι τὸν Μίνωα βασιλέα τῆς μεγάλης Κνωσοῦ, οὐδὲν ὑποδεικνύουσιν αὐτὴν θαλασσοκρατήσαντα. Ἀλλὰ τὰ περὶ τῆς κρητικῆς ἐκείνης θαλασσοκρατίας δύνανται νὰ κυρωθῶσιν ἐξ ὅσων γνωρίζομεν περὶ τῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους περιπετειῶν τῶν Φοινίκων. Εἶδομεν αὐτοὺς καταλαβόντας τὰς πλείστας τοῦ Αἰγαίου πελάγους νήσους, ἀποβάντας δὲ καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος. Περὶ τὰ τέλη ὅμως τῆς 18 αἰγυπτιακῆς δυναστείας, ἧτοι περὶ τὸ 1500, οἱ Φοίνικες περιορίζονται εἰς εὐάριθμά τινα σημεῖα τῆς μεταξὺ Ἀσίας καὶ Ἑλλάδος θαλάσσης· εἰς Θάσον πρὸς βορρᾶν, εἰς Ρόδον καὶ εἰς Κύθηρα πρὸς μεσημβρίαν· καὶ ἐκ τῶν πολλῶν Κυκλάδων δὲν διατηροῦσιν εἰμὴ τὴν Μήλον καὶ τὴν Θήραν. Τὴν τοιαύτην περιστολήν τοῦ φοινικικοῦ ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους κράτους τίνα ἄλλον δυνάμεθα νὰ ὑπολάβωμεν κατορθώσαντα ἢ τοὺς ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἔποικους; Οἱ ἔποικοι οὗτοι ὑπενέδωκαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν τῶν Φοινίκων ὑπεροχήν, διότι οὗτοι μὲν ἐπηρείδοντο εἰς μητροπόλεις ἰσχυρὰς καὶ πλουσίας, ἐκείνοι δὲ δισκοροπισμένοι ὄντες εἰς πολλὰς νήσους οὐδεμίαν ἠδύναντο νὰ λάβωσιν ἐπικουρίαν ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου ἴδρυσαν κράτη μεγάλα. Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου εὗρον ἐν αὐτῷ τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ὀρμητήριον μὲν εὖπορον καὶ ἀσφαλές, τὴν Κρήτην, τῆς ὁποίας εἰ μὲν Φοίνικες κατέλαβον ἀνατολικά τινα μεσόγεια καὶ παράλια σημεῖα, οἱ δὲ Κᾶρες κατεῖχον τὰ δυτικὰ παράλια καὶ τὸ πλείστον τῆς μεσογαίας. Οἱ Κᾶρες οὗτοι ἦσαν, καθ' Ἡρόδοτον, τὸ ἔθνος πλείστου λόγου ἄξιον, καὶ πρὸ πάντων περὶ τὰ πολεμικὰ ἔργα ἐπιτήδειον· «Καὶ σφι τριεὶ ἐξενρήματα ἐγένετο τοῖσι οἱ Ἕλληνες ἐχρήσαντο· καὶ γὰρ ἐπὶ τὰ κράνεα λόφους ἐπιδέσθαι Κᾶρες εἰσι οἱ καταδέξαντες, καὶ ἐπὶ τὰς ἀσπίδας τὰ σημήια ποιεῖσθαι, καὶ ὄχανα ἀσπίσι οὗτοί· εἰσι οἱ ποιησάμενοι πρῶτοι». Οὐδὲν λοιπὸν ἀπίθανον ὅτι τυχόντες ἡγεμόνος δεξιῶ καὶ ὑποβληθέντες ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἔννομόν τινα τάξιν πρῶτον μὲν ἐξέβαλον τοὺς ἀντιπάλους ἐκ Κρήτης ἔπειτα δὲ ἐκ πολλῶν ἄλλων νήσων.

Ὅπως δὲ ἴσμεν ἡ κρητικὴ θαλασσοκρατία δὲν ὑπῆρξεν ἔργον ἑλληνικόν. Ἡ Κρήτη δὲν ἐταυτίσθη μετὰ τῆς Ἑλλάδος εἰμὴ βραδύτερον καὶ κατ' ὀλίγον. Ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν